

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri, Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasni po ceniku, Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11409

Cilji razorožitvene konference

Lord Robert Cecil je objavil te dni v »Berliner Tageblattu« pod gornjim naslovom članek, ki je značilen za angleško pojmovanje ciljev razorožitvene konference, in ker bo, kakor izgleda, Anglija voditeljica protifrancoske skupine, prinašamo vsaj glavne misli tega znanega in odličnega angleškega državnika.

Trinajst let je moralo poteči, pravi Lord Robert Cecil, preden so se narodi odločili za veliko razorožitveno delo, da bi se bil vojna za bivše bojevnike, padle, matere in žene že onega puščobnega letnškega dne 1. 1918. za vselej končala. Državam je prinesel mir, zmago ali poraz, človeštvu pa brez izjeme na državno pripadnost samo odrešitev. Toda tako preprosto le ni na svetu, da bi že iz samega tega dejstva sledilo, da nikdar in nikoli ne sme biti nobene vojne več, kajti vojna strast ne pozna pameti. Prav zato je bila izvedba razorožitve vse doslej praktično nemogoča. Sedanja ženevska konferenca je prvi odločilni korak do tega, in njen glavni moralni cilj je pred vsem ta, da prisili države in narode resno razpravljati o resnih zadevah. Odpovedati se ladjam, topovom in letalom je namreč velika stvar, vse drugačna kakor pa podpisovati pogodbe, pakte in razne druge slične papirnatke reči.

Toda kako naj to dosežemo? Upoštevati moramo namreč, s kako mrzlično strastjo je napolnjen današnji svet in kako tesno roko v roki delujejo proti miru razni nacionalistični neotiki in fanatiki, okosteneli konservativci, breznačajni lastniki tovarn za orožje in municijo in razni drugi slični elementi. Toda prav tako je tudi res, da se vsaka država boji nove vojne in da so proti njej najširše mase človeštva vsega sveta. Za vsak začetek vojne pa je potrebno nekaj, a to nekaj je napad ene države na drugo. Brez takega napada ni boj; zato je treba v prvi vrsti onemogočiti vsak napad.

Danes se vse oborožene države izgovarjajo, da so oborožene samo zaradi obrambe, a njihova obrambna sredstva so obenem že tudi napadalna. In vendar se da o oboja strogo ločiti. Kdo bo verjel, da je n. pr. tank obrambno in ne napadalno sredstvo? Isto velja tudi za letala za bombardiranje, za podmornice in sploh vse vojne ladje, kakor še prav posebno za strupene pline. Vse to so izrazita napadalna sredstva. Če gremo še dalje, pridemo celo do zaključka, da so tudi vsi dalekosežni in velikokalibrski topovi napadalno sredstvo, katerih namen je samo razrušiti strelske järke in utrdbe, ki so spričo ovir in strojnic, kakor je svetovna vojna jasno pokazala, nepremagljivi.

Taka napadalna sredstva pa imajo danes v prvi vrsti velike države, ki so v svetovni vojni zmagale. In prav to vzbuja pri sosedih nezaupanje in strah, ki vodi zopet do oboroževanja in tekovanja. Zato sem mnenja, da pomeni resnična razorožitvena sveta unčjenje teh napadalnih sredstev; in to mora biti tudi glavni cilj sedanje razorožitvene konference v Ženevi. Čim je to doseženo, je podana tudi edina stvarna garancija za mir. Prav zaradi tega sem druzgačnega mnenja kakor moj francoski tovariš Tardieu, ki hoče za garancijo nedotakljivosti mej in mednarodnega mira, ustvariti posebno oboroženo vojsko Društva narodov. Če hočem govoriti še bolj konkretno, potem moram poudariti preprosto dejstvo, da so naše ceste postale še e tedaj varne, ko so posamezniki odložili meče in pištole, ki so jih nekoč nosli. Tako bo dosežena tudi varnost držav.

Konec bojev za trdnjavo Vusung

KITAJSKE PRIPRAVE ZA PROTIOFENZIVO. — OBRAMBA MEDNARODNIH KONCESIJ. — APEL NA DRUŠTVO NARODOV.

ŠANGHAI, 10. februarja. Generalni napad Japoncev na trdnjavo Vusung se je kakor vsi dosedanj, ponesrečil. Kitajci so se borili silno hrabro in so vzdržali tako bombardiranje s kopnega in z morja kakor iz zraka. Naposled pa so z golimi bajoneti odbili še japonsko pehoto, ki jih je napadla. Kakor se doznava, so sedaj Japonci sklenili nadaljnje napade na Vusung opustiti. Vzdrževali bodo le okrog 2000 mož posadke v kraju Vusung pod trdnjavo. Ostale čete se bodo porabile v bojih za Šanghaj, kjer se pričakuje velika kitajska protiofenziva.

ŠANGHAI, 10. februarja. Angleški general Fleming je izjavil, da bodo vse mednarodne čete, ki so na razpolago, branile mednarodne koncesije tako proti Japoncem kakor tudi proti Kitajcem. Na vsako kršenje neutralnosti in varnosti bodo odgovorile z orožjem.

ŽENEVA, 10. februarja. Kitajska vlada je ponovno zahtevala sklicanje sveta Društva narodov, da reši nleno noto zaradi japonskih operacij na njenem ozemlju.

Zakonodajno delo narodne skupščine

PRVA DVA ZAKONA IZGLASOVANA. — RAZPRAVA O ZAKONU O GOSPODARSKEM SVETU.

BEOGRAD, 10. februarja. Na današnji seji narodne skupščine sta se obravnavala prva dva zakonska osnutka, ki ju je vlada predložila pretekli teden. Seja se je pričela ob 9.30. Po obavljenih formalnostih in prečitanih nekaterih peticij je skupščina volila novega člana za nepopolni verifikacijski odbor. Izvoljen je bil soglasno posl. dr. Svetislav Mihajlovič.

Nato je skupščina odobrila poročilo člana posvetovalnega odbora, poslanca Mastafe Mulalića, o osnutku zakona o brezplačnem dobavljanju drv za siromake iz državnih gozdov. Pred odobritvijo je govoril tudi minister za gozdove in

rudnike dr. Šibenik, ki je naglašal nujnost izglasovanja predloženega zakona. Sprejet je bil z 210 glasovi. Prav tako je bil sprejet tudi zakon o odpustu gozdnih in pašniških kazni, ki je s prvim v neposredni zvezi.

Naposled je skupščina pričela razpravo o zakonu o gospodarskem svetu. Minister dr. Kramer je v zadnjem trenutku umaknil zahtevo po nujnem postopanju, ker si želi temeljite razprave na širši osnovi, da bo nova institucija zares dobro pripravljena in organizirana. Seja se ob zaključku redakcije še nadaljuje.

Naše kmetilstvo v banovinskem svetu

VČERAŠNJE IN DANAŠNJE SEJE. — PRORAČUNSKE POSTAVKE ZA POSAMEZNE GOSPODARSKE PANOG.

LJUBLJANA, 10. februarja. Včeraj je imel banovinski svet dve seji. Na dopoldanski je razpravljal najprej o pospeševanju vinogradništva, za katero določa proračun 290.000 Din in 350.000 Din za organizacijo zadružne prodaje vina. Zakon o zatiranju šmarnice ostane v veljavi, treba pa ga bo spremeniti glede izabele. Za sadjarstvo in vinarstvo je določenih 360.000 Din, za zadržništvo in kmetijske organizacije sploh 1.615.000 Din, za veterinarsko službo 622.800 Din, za pogozdovanje in gozdarsko šolo v Mariboru pa 217.000 Din. Iz poročil pri razpravi o gozdnih in lovskih zadevah je bilo razvidno, da je v Sloveniji 21 gozdnih drevesnic, ki oddajo na leto lahko 4 milijone sadik. Lovskih kart je bilo lani izdanih 4184 in na takšah je banovina dobila nad pol milijona dinarjev. Za urejevanje hudournikov se bo letos porabilo 1.070.000 Din.

Na popoldanski seji so se obravnavale zadeve banovinskih kmetijskih šol, ki prejemajo sedaj le dotacije. V ta namen se je določila vsota 2 milijona dinarjev. Vinarska in sadjarska šola v Mariboru ima 857.200 Din izdatkov in 528.700 Din dohodkov; šola v Št. Jurju ob J. ž. ima

633.640 Din izdatkov in 362.920 Din dohodkov; nova gospodinska šola istotam ima 210.000 Din izdatkov in 88.000 Din dohodkov; šola v Rakičanu pa ima Din 256.000 izdatkov in 132.000 Din dohodkov. Razlike se krijejo z dotacijami. Isto velja tudi za vse druge banovinske kmetijske zavode. Trtnica in drevesnica v Pekrah porabi 287.805 Din, donaša pa 149.000 Din, ona v Kapeli pa porabi Din 294.000, zasluži pa 132.000 Din. Semeno-gojska postaja v Beltincih izkazuje Din 46.000 izdatkov in le 3000 Din dohodkov. Poskusna in kontrolna postaja v Mariboru ima 151.000 Din izdatkov ter 50.000 Din dohodkov. Dotacija za gozdarsko šolo v Mariboru, ki ima letos 32 gojencev, znaša 57.000 Din.

V debate, ki so se razvile pri posameznih referatih in postavkah, so posegli tudi mnogi svetovalci iz mariborskega okrožja, med drugimi gg. Koder, Skuhala, dr. Roš, Litrop, Janžekovič, Jereb itd.

LJUBLJANA, 10. februarja. Danes dopoldne se je nadaljevala proračunska debata, na vrsti so bile nadaljnje postavke, o katerih je govorilo več govornikov. Seja se bo popoldne nadaljevala.

žav, kadar bodo odložile sedanja napadalna sredstva.

Poleg vsega tega pa je treba upoštevati tudi to, da bosta vsaj Velika Britanija in Amerika vselej priskočili na pomoč tistemu, ki se bo prostovoljno odpovedal orožju, posebno napadalnemu. Vse to pa ne bi bil zadosti, kajti svet se mora razorožiti tudi duhovno in moralno, da bo lahko sam kontroliral izvedbo materialne razorožitve. Zato se pa mora ustvariti pravna podlaga. Na konferenci

v Ženevi se mora namreč natanko določiti, koliko sme vsaka država na leto porabiti za svoje oboroževanje.

Kljub vsemu temu pa se ne vdajam nikakršnim iluzijam. Pomisliti je namreč treba, da je prav vprašanje razorožitve najbolj kočljiva zadeva, kar jih je kdaj prišlo pred mednarodni forum. Vendar verujem, da bodo v Ženevi ustvarjeni vsaj prvi temelji za razorožitev, katere bo moralo s skupnim naporom izsiliti vse miroljubno človeštvo.

LAKOTA IN BREZPOSELNOST NA GRŠKEM.

ATENE, 10. februarja. Vsi grški listi pišejo o lakoti in brezposelnosti, ki postaja po vsej državi vedno bolj občutna. List »Chratimerini« poroča o velikih demonstracijah gladujočih kmetov v Drami. V mestu se jih je zbralo več ko 3000 iz vse okolice. Demonstranti so ostro napadali vlado in ji očitali nesposobnost. »Acropolis« poroča nadalje, da je položaj v Cardici in okolici uprav obupen. Kmetje nimajo niti kruha in prihajajo trumoma v mesto prosit hrane. Po vseh grških mestih so tisoči delavcev brez posla.

TROCKI PRIDE NA ČEŠKOSLOVAŠKO

CARIGRAD, 10. februarja. Leo Trocki je zaprosil češkoslovaško vlado za dovoljenje, da bi se smel zdraviti v Karlovi Varah. Češkoslovaška vlada njegove prošnje še ni rešila.

BOLGARSKI SPLOŠNI MORATORIJ.

SOFIJA, 10. februarja. Bolgarski finančni minister Stevanov se je včeraj vrnil iz Ženeve s članom finančnega odbora Društva narodov De Bordesom in takoj sprejel zastopnike tiska, katerim je izjavil, da bo vlada proglasila splošni moratorij. Proglas bo izdan čim De Bordes prouči finančni položaj Bolgarske in predloži tozadevno poročilo.

OBTOŽBA PREDSEDNIKA ARGENTINE.

BUENOS AIRES, 10. februarja. Bivši predsednik republike Argentine Irigoren je bil včeraj na vojni ladiji pripeljan semkaj, da se zagovarja pred posebnim državnim sodiščem zaradi službenih zlorab za časa predsedovanja.

RUDNIŠKA KATASTROFA NA SICILIJ.

NEAPELJ, 10. februarja. V rudniku Caltanissetta na Siciliji je včeraj eksplodiral plin. Po dosedanjih vesteh je bilo 6 oseb ubitih, 8 težko in 10 lahko ranjenih.

KRVAVI NEMIRI V BUKAREŠTI.

BUKAREŠTA, 10. februarja. V tukajšnjih delavnicah državnih železnic so zaradi mezdskih sporov nastali težki delavski izgredi. Med delavci in policijo se je razvila prava pravcata bitka, v kateri je bilo več oseb ranjenih. Red je napravilo šele pozvano vojaštvo.

FRANCOSKI SENAT ZA ZNIŽANJE URADNIŠKIH PLAČ.

PARIZ, 10. februarja. Več senatorjev je stavilo v senatu predlog, naj se z ozirom na sedanjo težko gospodarsko krizo znižajo uradniške plače. Predlog je vzbudil v javnosti veliko pozornost, med uradništvom pa razburjenje.

NOVE ANGLEŠKE CARINE.

LONDON, 10. februarja. Spodnja zbornica je s 452 proti 52 glasovom sprejela po Nevilleu Chamberlainu predlagano 10-odstotno zvišanje vrednostnih carin na uvoz. Razen tega je bil tarifni odbor pooblaščen, da sme po potrebi zvišati za 100 odstotkov vse sedanje carine na blago iz onih držav, ki ovirajo angleški izvoz z diferencialnimi carinami.

HITLERJEVO DRŽAVLJANSTVO.

BERLIN, 10. februarja. V vladnih krogih zatrjujejo, da so vsi poizkusi pridobiti Hitlerju nemško državljanstvo na izreden način nepotrební. Adolf Hitler so pridobil nemško državljanstvo najlažje s tem, da zanj zaprosi kakor vsakdo drugi. Njegova prošnja bo brez vsakih težkoč ugodno rešena, ker nima vlada prav nobenega razloga, da bi se bala Hitlerjevega državnega pripadništva.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Od severa se bo zvedrilo, močnejši jutranji mrazi, mrzlo vreme najbže še nekaj dni.

Afera Kmetijske eksportne družbe Ivan Levar, prvak slovenske drame

REVIZIJO KNJIG BODO IZVRŠILI LJUBLJANSKI STROKOVNJAKI. — ARETIRANI FUNKCIJONARJI DRUŽBE SO SE PRITOŽILI RADI ZAPORA, A JE PRITOŽBA BILA ZAVRNJENA.

Revizijo poslovnih knjig Kmetijske eksportne družbe bosta izvršila te dni ljubljanska zavarovalna strokovnjaka ravnatelj zavarovalnice »Triglav« dr. Lajovic in ravnatelj zavarovalne družbe »Feniks« Zvonko Žolger. Izid revizije bo šele pokazal, v koliko gre za nezakonite manipulacije vodstva Kmetijske eksportne družbe.

Včeraj je pričel zasliševati preiskovalni sodnik dr. Srečko Germovšek aretirane funkcionarje te družbe.

Aretiranci so se pritožili pri okrožnem sodišču radi zapora, toda na predlog državnega tožilstva je bila pritožba zavrnjena. V preiskovalnem zaporu jih bo sodišče obdržalo, dokler ne bo zaključena revizija poslovnih knjig družbe. Antona Zgonca, ki je bil tudi aretiran, so izpustili včeraj popoldne na svobodo. On je bil nastavljen kot knjigovodja pri družbi šele od 1. t. m.

V javnosti je seveda veliko zanimanje, kako se bo ta afera iztekla.

Za pomožno akcijo

so darovali večje zneske Ježek, tovarnar, 500 Din; Drago Rosina, trgovec, 200 Din; Fran Sinitz, trgovec, 500 Din; Slavka Smoličeva, uradnica, 100 Din; Klotilda Dalmata, zasebnica, 200 Din; Gremij trgovcev 3000 Din; Avtoklub Din 1500; »Grajski kino« in »Union kino« vsak po 250 Din; Brandl-trio, od koncerta v novembru, 2072 Din; dr. Franc Cukala, ravnatelj bogoslovja, 500 Din; kaplani Anton Cafuta, dr. Josip Meško in Peter Pribožič vsak po 100 Din; učitelstvo III. deške osnovne šole 235 Din; Mariborska tiskarna 1000 Din; društvo Withe Star-Jazz 500 Din; Škofjski ordinarijat 4000 Din in Zastavljalnica 200 Din. Trgovec Ivan Andrašič je daroval 170 kg; Mira Peničeva, trgovka, pa 100 kg krušne moke. Odbor Pomožne akcije izreka vsem tem in drugim darovalcem najsrčnejšo zahvalo.

Bela pepelnica.

Pust ga je prinesel, za slovo... Vremenski preroki so sneg sicer že več dni napovedovali, a nihče jim ni prav verjel, saj je vreme, ki je bilo mesec dni suho in mirno, postajalo vse bolj pomladansko, in na sončnih rebrih so že pričele pokukavati v svet prve trobentice. Pa kakor rečeno: Pust se je snoči za slovo naredil interesantnega (saj drugače je bil letos kaj malo interesanten) in nam prinesel snega. Zabrila je snoči mrzla sapa in pričelo je mesti in davi na vse-zgodaj so že po vsem mestu zapele lopate in zašvigale metle. Zapadlo je čez noč snega za par dobrih pedit in danes sneži dalje. Lahko in rahlo ko pepel padajo beli kosmiči na zemljo in na naše grehe in težave...

Gimnazijski koncert.

Dijaki tukajšnje klasične gimnazije priredijo prihodnjo sredo 17. t. m. ob 20. uri zvečer v veliki Kazinski dvorani svoj vsakoletni koncert. Spored obsega orkestralne, pevske in solistične točke. Na to glasbeno prireditev naše mladine že danes opozarjamo.

Revizija »Vzajemne pomoči«.

Včeraj je bila zaključena revizija, katero je odredila prejšnji teden banska uprava o poslovanju Vzajemne pomoči, reg. pomožne blagajne v Ljubljani. Revizorji so sestavili poročilo o reviziji in ga predložili banski upravi.

Dva nasilna mesarja.

Ko je davi kmalu po polnoči prišel mimo kavarne »Evrope« na Aleksandrovi cesti službujoči stražnik, sta navalila nanj dva pijana mesarja, ga podrla na tla ter začela obdelovati s pestmi. Stražnik nasilnežev ni mogel sim obvladati in je moral poklicati pomoč. Le z veliko težavo se je nato posrečilo stražnikom zvezati oba nasilneža in ju odgnala v zapore.

Obrtno gibanje.

V mesecu januarju so bile nanovo izdane te-le obrtne pravice: Henriku Betkeju, pokrajinskemu fotografu, Mariji Hvalečevi, trgovina s papirjem in galanterijo; Franji Kuharjevi, strojno pletenje in vezenje; Marici Petrovičevi, izdelovanje perila; Stefaniji Križanovi, modistinji; Francu Škofu, modna in galanterijska trgovina; Josipu Richterju, trgovina s kovinastimi in steklenimi izdelki; Leopoldu Andrašiču, kleparju; Francu Wutholenu, umetno vrtnarstvo; mizarju Antonu Beigotu in krojaču Karlu Elmu. Izbrisane pa so bile med drugimi: Mednarodna bančna družba z o. z.; Viljem Smolej, trgovina s papirjem; Anton Bräuer, delkatesna trgovina; Vilko Loeb, trgovina in izdelovanje tekstilnega blaga in Marija Pihler, strojno pletenje.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek 12. t. m. ob 8. uri zvečer bo predaval g. dr. Varl, specialist za pljučne bolezni, o pljučnih boleznih mladostnikov in odraslih na podlagi poučnega filma. Razpravljal bo o tej naši najhujši narodni bolezni pred vsem s stališča moderne preventivne medicine: tuberkuloza žlez, individualna dispozicija, nevarnost otroških bolezni, važnost otroških okrevališč, počitniških kolonij, zdravilni vpliv morskega in planinskega zraka in solnčenja na tuberkulozne bolnike. G. dr. Varl vodi sedaj protituberkulozni dispanzer v Mariboru. Deloval pa je poprej sedem let v sanatoriju Topolšiča in pa kot šef drž. okrevališča na Fruški gori.

Ljudska univerza v Studencih.

Jutri v četrtek ob 19. uri bo imel Vlad. Travner »Humoristični večer«.

Smuško ražanje za malčke in deco

priredi v nedeljo 14. t. m. Zimskosportni odsek SPD v bližini Maribora. Točen spored prireditve bo pravočasno objavljen.

Pobiranje občinskih davščin.

Z ozirom na mnenje, da je bilo pobiranje občinskih davščin, gostaščine, kanalizacije in vodarine dovoljeno samo do 31. decembra 1931, opozarja mestno načelstvo, da je z zakonom o izpremembi § 29 zakona o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o neposrednih davkih z dne 5. decembra 1931, Sl. list št. 80/604, dovoljeno pobiranje teh davščin tudi v letu 1932. Z ozirom na to je prvi obrok v četrtnem iznosu lanskega predpisa plačati v mesecu februarju. Za poznejša vplačila se zaračunajo 10% zamudne obresti.

Od oslabelosti

se je zgrudil včeraj popoldne na Glavnem trgu 36 letni čevljar Ciril Rabus. Z rešnim avtom so ga prepeljali na dom, na Betnavsko cesto.

Pijanec v snegu.

Na križišču Jezdarske in Betnavske ceste je obležal v pretekli noči v snegu neki delavec in vzdihoval, kako ga bo! noga. Njegove vzdihne je zaslišal stražnik, ki mu je skušal pomagati na noge, toda ker je bil ves trud zaman, je stražnik telefonično obvestil rešilni oddelk. Preden pa je prispel avto, so moža z boječ nogo odnesli znanci na dom, kjer so ga potem preledali reševalci in ugotovili, da mu je le alkohol zmešal glavo, drugega hudega mu pa ni prav nič.

Pojedina slankov in U'vari z novim sporedom danes v Veliki kavarni.

Nova modistinja.

V Orožnovi ulici št. 8 je otvorila ga. St. Križan nov modistovski salon. Glej današnji oglas!

Živinski sejem.

Na torkov sejem so prignali 436 glav živine in sicer 9 konj, 13 bikov, 160 volov, 249 krav in 5 telet. Kupčija na seimu je bila zelo slaba, in so se kmetje v strahu vpraševali, kaj bo, če ne bo nič boljše in če bodo cene živine tako padale. Za kilogram žive teže so ponujali povprečno in to za debele vole 4—5 Din, poldebeče 3—3.5, plemenske 4—4.25, za klavne krave 2.50—3.50, plemenske krave 2.50—2.75, molzne krave 2.25—3.25, breje krave 2.25—3.25, za mlado živino 3.50—4.50 in za teleta 5.50—6 Din. Prodanih je bilo 200 repov. Mesne cene: volovsko meso prve vrste 10—12, druge vrste 6—8, govedina 4—6, teletina prvovrstna 12—14, druge vrste 8—10 in svinjina 8—14 Din za kilogram.

(K njegovemu gostovanju v Mariboru.)

Ivana Levarja, prvaka ljubljanske drame, ima dober sloves. Že nekoliko let je nosilec glavnih vlog in opora ljubljanske drame. Preteklo leto je dosegel svoj največji uspeh v vlogi starega Glembaja v Krčevski drami »Gospoda Glembajevi«. To dramo, kakor tudi Mercadeta je režiral sloveči režiser dr. Branko Gavella, ki deluje sedaj v gledališču v Brnu. V obeh teh vlogah (Mercadet in Glembajev) je Levar dosegel svoj višek, enoglasno je potrdila strokovna kritika, da sta bili to sploh najboljši predstavi, odkar obstoja ljubljanska drama. V vlogi Glembajevi je gostoval Levar tudi v Zagrebu s popolnim uspehom.

V »Kralju na Betajnovi« je Levar pre-

teklo leto v vlogi Kantorja ponovno dokazal svojo stvariteljsko moč. Po Borštnikovi smrti je bila to najboljša kreacija Kantorja v ljubljanski drami. Zdjaj pride Levar v Maribor, kjer že ni bil pet let in tako bo tudi naša gledališka publika imela priliko, videti ga v tej mojstrski vlogi. Levar je izdelal Kantorja do vseh potankosti, ustvaril psihološko motiviran in organsko realističen tip, tako da štejejo to vlogo po leg Cyrana de Bergerac in Slehern'ka med njegove najboljše odrske stvaritve.

Levarjev Kantor v »Kralju na Betajnovi« bo vsekakor dogodek na mariborskem odru.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 10. februarja ob 20. uri »Kralj na Betajnovi«. Gostovanje g. Ivana Levarja, člana ljubljanske drame. Zadnjič.

Četrtek, 11. februarja ob 20. uri »Škorpiljon«. Ab. D. Znižane cene. Zadnjič. Petek, 12. februarja. Zaprto.

Josip Daneš v »Radikalni kuri«. V soboto bo imelo mariborsko občinstvo priliko, po daljšem spet gledati na odru priljubljenega komika, bivšega člana našega gledališča, g. Josipa Daneša, ki deluje že drugo sezono v ljubljanski drami. Gostoval bo v Doboviškovi burki s petjem »Radikalna kura« kot Bombek, ki je poleg »Švejka« ena njegovih najboljših vlog.

Gnojne vile in nož.

Pred malim kazenskim senatom se je danes zagovarjal 38letni hlapec Mihael Potočnik iz Dobre vasi zaradi težke telesne poškodbe. Dne 8. novembra l. l. sta se Potočnik Mihael in Lišnik Lenart, oba hlapca pri Plešivčniku v Dobji vasi, v hlevu nekaj sprla in je Lišnik Potočnika z gnojnimi vilami večkrat lopnil po glavi. Tretji hlapec, ki je bil prihitel, ju je pomiril, a sta se pozneje v gospodarni uti vnovič sprla. Tedaj pa je Potočnik Lišnika prav krepko z nožem oklal, tako da bi bil fant izkrevavel, če bi ne bil dobil takoj zdravniške pomoči.

Pred sodniku je Potočnik vse skesano priznal, in je dobil za kazen osem mesecev strogega zapora.

Banovina za vinarske, sadjarske in kmetijske šole.

Na zasedanju banskega sveta je bila v ponedeljek končana razprava o kmetijskem nadaljevalnem šolstvu. Kakor je znano, se banovinske šole ne vodijo več birokratično o banovinskem proračunu, temveč so organizirane kot samostojna gospodarska podjetja, ki dobivajo od banovine le dotacijo. V to svrhu je v novem proračunu določena vsota okoli dveh milijonov dinarjev. Proračun banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru izkazuje 857.200 Din izdatkov, dohodki pa znašajo 528.700 Din. Z dotacijo banovine v znesku 328.500 Din je krit primanjkljaj. Izdatki banovinske kmetijske šole na Rakičanu pa znašajo 256.720 Din, dohodki 132.000 Din in je proračun te šole z dotacijo banovine v znesku 124.720 Din uravnotežen.

Sokol Sv. Jurij ob Pesnici

uprizori v nedeljo 14. t. m. ob 15. uri v šoli ljudsko igro »Brat Martin«. Vabljeni vsi! Zdravo!

Mariborčanka nevarna zagrebška vlomilka

BREZUSPEŠNO ZASLEDOWANJE MLADE ELZE FRICOVE.

Zagrebška policija je te dni izdala tiralico za 22letno Mariborčanko Elzo Fricovo, ki je najnevarnejša vlomilka zadnjega časa in prav nič ne zaostaja za svojimi moškimi tovariši.

Fricova je lani ali predlanskim pobegnila iz Maribora z nekim mladeničem. Ko se je fant punčke naveličal in jo pustil, je postala v Ljubljani natakara, nato je pa odšla v Zagreb. V Zagrebu ni mogla najti primerne službe, zato je šla najprej na ulico, naposled je pa postala nevarna tatnica in vlomilka. V tem svojstvu je pokazala neverjetno spretnost. Na zagrebški periferiji je lani in letos vlomila v celo vrsto stanovanj, v nekatera celo po-

Skrivnostna tatvina 310.000 Din.

V Starem Bečju se je pretekli teden dogodila skrivnostna tatvina, ki še vedno ni pojasnjena. Vnovčevalnica žita Klein in Horvat je poslala v Beograd svojega uradnika Štefana Tota, da inkasira znesek 310.000 Din. Tot je denar res prejel, in ko se je vrnil v Stari Bečej, ga je s ključmi, katere mu je dala Horvatova žena, zaprl v p'sarni v trdkino blagajno. Nato je ključke zopet vrnil. Ko pa so v ponedeljek prišli uradniki v pisarno, so našli blagajno odprto in izropano. Kako in kam je denar izginil, to zdaj preiskujejo.

Krvava ljubavna drama.

V torek ponoči se je dogodila v Balmoku pri Subotici krvava ljubavna tragedija. Mladi Vojislav Ivanković se je zalubil v 17letno Marjeto Ercego, ki mu je ljubezen tudi vračala. Ko je na mladenič zaprosil za njeno roko, so ga starši odločno zavrnili. Ponoči v torek je zato prišel Ivanković k Marjetki in jo nagovarjal, da bi z njim pobegnila, a ker se je branila, je potegnil samokres in ustrelil proti njej. K sreči je ni poizvedel, pač pa je s štirimi strelji pogodil sebe in v bolnišnici, kamor so ga prepeljali, kmalu umrl.

Iz Prekmurja

Z revolverjem na gostilničarja. V nedeljo zvečer je prišel v neko gostilno v Gerlincih delavec Josip Horvat in v pijanosti pričel razgrajati. Gostilničar ga je najprej zlepa miril, ko pa ni nič pomagalo, ga je prijel in postavil na cesto. To je Horvata tako razjezilo, da je odšel domov po samokres, s katerim se je kmalu nato vrnil v gostilno in pričel streljati na nič hudega slutečega gostilničarja. Rešil ga je šele neki finančni stražnik, ki je pijanca zgrabil in mu odvzel orožje. Horvat je bil izročen sodišču.

Usodna stava. Gostilničarski sin Ivan Senčar iz Izakovca, znan povsod kot zelo močan fant, je te dni stavil z nekim tovarišem, da mu ne obrne roke. Nasprotnik se je sprva zaman trudil, naposled se je pa razjezil in pritisnil s tako silo, da je Senčarju res obrnil roko, a mu jo pri tem tudi zlomil.

Belgijski konzulat v Ljubljani

naproša vse one p. t. tvrdke Dravske banovine, ki so v poslovnih zvezah ali zastopajo belgijske tvrdke, da sporočijo pismo, v kako blagovno skupino spadajo uvoženi predmeti. Tudi naj navešajo nedostatke sedanjega poslovanja in predloge za izboljšanje, n. pr. dobavne kondicije, plačila, cene, rok itd.

Kriza kulture in pameti

VZROKI DANAŠNJE GOSPODARSKE KRIZE Z VIDIKA SOCIOLOGA.

Znani dunajski sociolog univ. profesor Max Adler je imel v »Društvu za mednarodno kulturno delo« v Bratislavi predavanje o krizi kulture in pameti. Predavatelj je započel svoja izvajanja na dnevno, da je od čedalje bolj naraščajoče deštvu; da je od čedalje bolj naraščajoče brezposelnosti danes prizadetih že 30 milijonov ljudi: če prištejemo k temu njihove družinske člane, dobimo prebivalstvo 120 milijonov ljudi, ki stojijo izven virov življenja.

Na vprašanje, kje so vzroki temu pojavu, smo slišali že različne odgovore. V Nemčiji in Avstriji trdijo, da je ta kriza nastala iz strašnih posledic svetovne vojne. Toda ta razlaga je površna in od dejstev davno razčlena. V Nemčiji pravijo: reparacije so krive. Toda veliko večje kakor reparacije, ki znašajo 1.8 milijarde mark, so z najnovejšimi zasilnimi odredbami nemškemu ljudstvu naložene zbirke. Da je torej ta teza Hitlerjevcev, češ, reparacije so vsega krive, napačna, izhaja že iz dejstva, da postaja kriza ne samo v premaganih, ampak tudi v zmagovalskih državah čedalje bolj občutna. Najprej jo je občutila Anglija, potem Združene države, o katerih se je celo trdilo, da je tam sicer kapitalizem, da pa ni razrednega boja, in zdaj ima Amerika 7. nekateri trdijo, da celo 9 milijonov brezposelnih, in naposled je kriza potegnila tudi Francijo v svoj vrtnec.

Torej tudi s tezo o premaganih državah ni nič. Adler spoznava tu bolj splošen vzrok: kapitalistični gospodarski sistem. Ni pa — po njegovi trditvi — to več neka kapitalistična kriza, ki izbruhne zdi tu zdaj tam, ampak je prava pravcata kriza kapitalizma, ekonomska in kulturna kriza našega časa. Kapitalizem je moral — po Marxu in Engelsu — vedno prihajati do kriz, ker je zgrajen na

temeljnem protislovju med načinom dela in prisvojitve.

Kar pa razlikuje današnjo krizo od prejšnjih, je to, da je ni mogoče premagati s sličnim mehanizmom, kakor je pomagalo pri prejšnjih krizah.

Adler izkuša dokazati, da pomeni današnja najvišja izpopolnitev kapitalizma tudi njegovo razbitje. To »najvišjo izpopolnitev« vidi on v najvišji izrabi znanstvenih spoznanj. Če so uvedbo strojev pred 150 leti po pravici imenovali prvo tehnično revolucijo, je današnja doba racionalizacije druga revolucija. Toda tudi človeška delovna moč se izrablja danes v največji meri in strogo vzeto tvori človek v današnjem produkcijskem aparatu izračunan delovni stroj = s tem učinkom, da se proizvajajo cele gore blaga, pred katerimi je gospodarske voditelje pričel obhajati strah, kajti racionalizacija je povzročila, da je današnja gospodarska kriza postala hkratu kulturna kriza: Ljudje so postali odveč. Znižanja delovskih mezd in skrajšanja delovnega časa so samo prehodna sredstva, ki krize trajno ne morejo krotiti.

Kapitalistična kriza svojih lastnih produktov ne more več spraviti v denar (v Braziliji sipljejo kavo v more, v Kanadi kurijo lokomotive z žitom, bombaža ne smejo leto dni več saditi) in to je znamenje, da je kriza dosegla vrhunec.

Če se pa vprašamo, kako to, da proti naši peščici kapitalizma ne nastopi armada tistih, ki so orientirani proti kapitalizmu, tedaj se nam pokaže, da je z gospodarsko krizo tesno zvezana še druga kriza, ki prvo postruje in zaenkrat ovira, da ne pride do protivzгона, — to pa je politična kriza, ali kakor jo imenujejo »kriza demokracije«.

Za ustanovitev rednje gospodarske šole v Mariboru

(Mnenje gospodinj z dežele.)

O tem važnem vprašanju so izšli v »Večerniku« že štirje članki in prav je, da se zadeve, ki se tičejo širše javnosti, tudi javno razmotrivajo. Vprašanje je važno in treba ga je dodobra proučiti. Taka šola naj bi, po mojem mnenju, bila praktična; izobraževala naj bi žensko mladino za življenje. Naša dekleta potrebujejo najbolj take izobrazbe, ki je njihovemu naravnemu poklicu najbližja: usposobiti se morajo za večje gospodinjne in dobre matere.

Kdor se količkaj poglubi v težavni poklic gospodinj, žene in matere, ne bo našim dekletom odrekal potrebo po višji strokovni naobrazbi. Za vsak poklic je potrebna priprava, torej je tudi za tega; zato ni niti prav niti koristno, da morajo stopati naša dekleta v zakon brez vsake prave podlage. Koliko nesporazumov, trpljenja in gorja bi bilo manj, če bi imeli praktično vzgajališče, ki bi nudilo bodočim gospodinjam, ženam in materam navodila za uspešno pot skozi življenje!

Vzemimo samo poklic žene kot gospodinj! Že pregovor pravi, da podpira žena tri ogle pri hiši. Pred vsem je pa potrebno, da zna žena pravilno razdeliti in uporabiti možev zaslužek. Za to potrebuje sposobnosti in znanja. Vedeti mora, kako se dá tudi s skromnimi sredstvi izhajati in napraviti družini dom prijeten in udoben. Kajti ne le od zaslužka moža, tudi od sposobnosti gospodinj je odvisna sreča vsake družine. Toda to, kar so znale naše babice in mamice, je za sedanje napredne čase vse premalo. Moderna žena mora biti, ali bi vsaj morala biti, poučena tudi o higieni, vzgoji, gospodinskem računstvu in knjigovodstvu itd. Le izobražena in spretna gospodinja zmaga vse svoje naloge ter postane tako vsake družini središče, solnce in sreča. Neizobražena in nespretna se čisto zaman trudi in mora pri tem uporabiti si en

napor in energijo. Težko breme, ki teži njena ramena, čuti potem vsa družina.

In žena kot mati! »Dajte nam dobrih mater!« je klic vseh naših sedanjih vzgojiteljev. Telesna, zlasti še duševna vzgoja otrok, zahteva poleg naravnega materinskega instinkta tudi temeljitega znanja. Mati je prva vzgojiteljica, prva učiteljica in spomin nanjo je kažipot v vse življenje. Njej je izročen ves naš naraščaj, up in bodočnost naroda. Napake, ki jih napravi, se potem težko popravijo, večkrat pa se sploh ne dajo. Zato trdim, da srednja gospodinjška šola ni pretirana zahteva za izobrazbo naših deklet.

Možu, od katerega se zahteva vedno višja in temeljitejša izobrazba, naj bo žena vrla družica, ki ga more umeti, podpirati in mu biti enakovredna. Dekle z vsestransko naobrazbo, z blagim srcem in pridnimi rokami ima najdragocenejšo doto. To doto bi ji vsekakor dala taka šola. Pa tudi za one, ki se ne bi poročile, bi bila šola koristna. Do kruha bi jih privela vsaj tako kakor vsaka druga. Tudi hčerke z maturo morajo danes čakati mesece in celo leta na službo. Šole, pisarne, vse je prenapolnjeno, veliki zavodi v naši državi pa nimajo gospodinjstvom domačink, ki bi bile zmogljive prevzeti njih vodstvo.

In naša domovina, po kateri je stvarnik razkošno trosil krasote, bo tudi sama postala še bolj privlačna, kakor je, ko bodo gostom od blizu in od daleč nudile udobna bivališča zares vpludne in spretno gospodinj. Pa tudi vsaka boljša hiša si bo prav rada privoščila izobraženo pomočnico. Premagati se mora le napačno naziranje, da je delati in služiti sramota. Zato naj vse naše žene z vsemi silami podpro našo zahtevo po osnovni srednje gospodinjške šole v Mariboru.

Gospodinja z dežele.

Zanimivost s Primorja

Iz reške pokrajine: »Poljedelstvo v reški pokrajini je revno. Pridelek je skromen in ne popača nikdar težkega obdelovanja zemlje. Baš radi tega pa se treba potruditi, da se olajšajo gospodarske razmere poljedelcev.« Tako je govoril na seji kvarnerske fašistične poljedelske zveze znani profesor Sušmel in enako naglašajo težave poljedelcev na drugih gospodarskih sestankih. V korist avtohtonega poljedelca pa ne storijo nič, marveč usmerjajo vsa poljedelska proizvodstva in ugotovitve le v namene obmeine kolonialne politike. — Ko je bila

prispeh ladja »Catalani« v reško pristanišče, je vršil na njej nadzorovalno službo čuvaj R. Piccolo. Lačni brezposelni delavec Ivan Juranič je skušal zvečer priti na ladjo, da bi dobil kaj večerje, pa mu je to preprečil Piccolo. Juranič je bil hud in je Piccolo ozmerjal. Ko je prišel kmalu nato Piccolo z ladje, je Juraniča udaril po glavi. Juranič se je opotekel, padel v morje in utonil ob ladji. Pomoč je prišla prepozno. Čuvaj R. Piccolo je bil radi tega pred reško sodnijo obsojen na 3 mesece zapore in 100 lir globe. Nato je bila odredena takoj suspenzija kazni na 5 let.

Na dnu Hollywooda

Znani filmski zvezdnik Emil Jannings, ki je del časa deloval v Hollywoodu in tam med drugim režiral film »Zadnje povelje«, pripoveduje o življenju in vrtenju v tej filmski prestolnici zanimive stvari; zlasti pa o armadi tistih, ki jih savihlepnost, upanje, pustolovska kri ali pa obup žene čez vsa morja tja na novo zlato obalo. V Hollywoodu je danes okoli 40.000 filmskih komparzov, ki čakajo, upajo in z malimi izjemami propadajo. »Extra« pravijo tam tem srečolovcem. Extra je človek, čegar preteklost je zavita v temo in je navadno kak roman. Z vseh vetrov jih je nametlo v Hollywood: pustolovce, propadle eksistence, zločince, špekulante, hohštaperje, obupance... In isto jih je prignalo kakor nekdanj zlatokope v Kalifornijo, isti opojni san o sreči in bogastvu...

Tu vidiš avstrijske nadvojvode in nekdanje visoke častnike, ruske velike kneze, generale, prekrasne ženske, propadle umetnike in nekdanje industrijske magnate na njihovih zadnji postaji. Vsi kakor blazni, obsedeni od edine nade, da stoje pred veliko srečo: da jih bodo odkrili za film, vsi čaka oči na naključje, ki bo postavilo njih sposobnosti v pravo luč, vsi pijani od ene misli: Zaslužiti denarja, ne ostati spodaj!

Vidiš med njimi pustolovce, katerim je tuje vsako častihlepe razen tega, da bi na tem bogatem polju neomejenih možnosti napravili karijero, kjer ne bo treba nič delati. Videli sem najlepše ženske sveta, pripoveduje Jannings, ki pod milim nebom ne delajo nič drugega, nego da smehtljaje čakajo na tisti srečni »slučaj«. Med njimi se gibljejo neverjetno

grdi ljudje, prave spake. Kajti tudi z grdo stjo lahko napraviš srečo v Hollywoodu. Tu vidiš pošastne debeluharske ne stvore, žive okostnjake, velikane in pritlikavce, groteskne pohablence, skratka: uprav grozne prikazni, kakor jih gleda človek včas v hudih sanjah. To vse čaka, da se zamenja v denar in karijero, grba grbavca enako kakor plemenitaški grb iz Evrope, duševni talent enako kakor oči in noge lepe ženske. Vsak in vsaka ima samo to željo, da bi ga videli, opazili in da bi bil na mestu, kadar pomigne sreča...

In gotovo je Hollywood mesto, kjer leži »velika šansa« na cesti. Vsekakor je tukaj mogočnost, da prideš navzgor, veliko večja kot pa v Evropi. Skoro nemo goče je v Hollywoodu, da bi kak talent, kakršenkoli, kaka sposobnost, kaka posebnost ne prišla prejalislej do veljave. Šansa leži na cesti. Samo znati je treba, jo pobrati. To je tisto!

Dokler tega ne znaš ali ne moreš, ostaneš seveda neizprosno spodaj, v Down Townu, kjer prebiva večina teh »extra«-jev. Vsa plemena in narode najdeš tukaj: rusko četrt, meksikansko četrt, kitajsko mesto, pravcat Babilon jezikov, vse pestro pomešano. Vsak velikih filmskih režiserjev se tukaj spozna in si v Down Townu poišče komparzerijo za svoje filme. Ko smo vrteli film »Zadnje povelje«, je bil vsak vojak resničen Rus. Častnik, ki tudi igra v tem filmu, je bil general Trepov, nekdanji poveljnik carske garde v Peterburgu. Tukaj je dobil sedem in pol dolarja na dan in vsak ga je tikal. Da je rekrutiral tisoč Rusov kot komparzerijo za naš film, zato je po-

treboval naš režiser samo pol ure časa.

Z eno besedo: vse, kar potrebuješ, dobiš v človeškem rezervoarju štiridesetih tisočev »extra«-jev v Hollywoodu. Sam sem se o tem prepričal. Če je bilo za kak prizor treba berača brez rok in nog, je zadostoval telefonski klic pri komparzerijskem uradu. Tam pogledajo v kartoteko — gotovo, zahtevani je že na poti! Posebno zanimiva specijaliteta so »doubles«. To so ljudje, ki so kakemu filmskemu zvezdniku na las podobni in ki morajo namesto njega opraviti najbolj vratolomne reči. Double mora dati seveda na lasten riziko, to se pravi: za dvajset do petindvajset dolarjev se vrže pred drveč avto, pred kolosa lokomotive ali pa s četrtega nadstropja. In on naredi to z navdušenjem, ker je šansa!

Kako velika je revščina med temi ljudmi, pa si lahko predstavljamo. Poprej, za časa nemega filma, je vsaj polovica njih imela več ali manj kaj posla. Zvočni film je pa silno zmanjšal priliko zaslužka. Ampak dá se, če treba, v Hollywoodu živeti neverjetno poceni. Mleko, kruh, oranže, pa se prebije. Tudi za stanovanje ni tako hudo, podnebje je tam čudovito prijazno, in lahko kampiraš pod milim nebom. Mehki zrak boža gorje in zabava v spanje. Ljudje postajajo fatalisti, prenašajo svojo usodo z ravnodušnostjo, ki je Evropejec ne pozna, ležijo po ves dan na obali in ne mislijo na nič. Ginljivo pa je njihovo tovarištvo in vedna pripravljenost pomagati drug drugemu. V tem pogledu bi človek moral tam v Hollywoodu zadobiti zopet vero v človeštvo — v Hollywoodu, kjer skupno čakane in skupno prenašana beda družijo ljudi, med katerimi ni niti vezi skupnega jezika.

Obupna borba z velikim polipom

V nekem kopališču v Bahamih se je odigrala nedavno strahovita borba med velikim polipom in ženo znamenitega jataca Hugona Herudona. Med tem, ko se je Herudon solnčil na obali s svojimi prijatelji, je njegova žena plaval po kopališču. Ko je dospela že precej daleč ven, se ji je nenadoma približal velik polip, jo objel s svojimi lovskimi in jo skušal potegniti v globine, kar se mu je deloma tudi posrečilo. Vendar je napačna žena mogla še zakričati in tako opozoriti na nesrečo svojega moža. Herudon je takoj planil v morje in se s kolom v roki približal polipu. Med njim in nevarno zverjo se je razvila obupna borba, v kateri pa je slavni letač le premagal polipa. Udaril ga je tako močno, da je omamljen poplul, kar je Herudon izrabil in mu iztrgal onesveščeno ženo iz pogubnega objema. Na obrežju je že čakal zdravnik, ki je Herudonovi nudil prvo pomoč. Razburjivi doživljaj bo ostal na srečo zanjo brez težjih posledic.

Carjeva bluza

Neki bivši donski kozak, ki živi zdaj v Berlinu, trdi, da je v posesti bluze, katero je imel na sebi car Nikolaj II., ko je bil umorjen. Pravi, da je kupil to blužo v Jekateringradu od enega glavnih udeležencev na umoru carske rodbine. To blužo, ki kaže sledove štirih krogel, nameravajo donski kozaki shraniti v svoj zgodovinski muzej, ki bo v kratkem odprt v Parizu.

Spominjajte se CMD

Curren Bell:

42

Lowoodska sirota

Miss Ingram se je učila te znanosti in uporabljala je ves botaniški slovar, kakor da so to zanje vsakdanje stvari. Takoj sem opazila, da je Mrs. Dent samo viekla ali navijala, kkor pravimo po domače — razkazovala je svetu njeno nevednost. Igra je bila nemara duhovita, nikakor pa ni pričala o kaki srčni dobroti. Svirala je na klavir, in sicer divno. Pela je, njen glas je bil krasen. Govorila je z materjo francoski, in to dobro, gladko in s pravilnim naglasom.

Mary je bila milejša in bolj odkrita kot Blanche, tudi njene poteze so bile nežnejše in polt ji je bila svetlejša (Miss Ingram je bila temna kot Španjolka), a nedostajalo ji je živahnosti. Lice ji je bilo preveč izrazito, oko premedlo. Nič ni vedela povedati in kamor je sela, tam je obsedela kot kip v svojem kotu. Obe sestri sta nosili snežnobelo obleko.

In je li bila Miss Ingram Mr. Rochesteru po okusu? Ne vem, nisem še poznala gospodarjevega okusa glede na žensko lepoto. Če je ljubil veličastnost — Blanche je bila vzor veličastnosti, bila je naobražena in živa. Mislila sem si, koliko mož jo je neki občudoval. In da jo je Mr. Rochester res občudoval, zato sem imela po svojem mnenju že dosti dokazov. A da uklonim vsak dvom, bi ju morala videti skupaj.

Ne smete misliti, da je Adelka medtem na pručici pri mojih nogah mirovala, o ne! Jedva so dame vstopile, je vstala, jim šla nasproti, se jim lepo naklonila in rekla resno: »Bon jour, Mesdames.«

In Miss Ingram jo je z viška nasmešljivo pogledala in vzkliknila: »Oh kaka lutkica!«

Gospa Lynn je pripomnila: »To je Rochesterova varovanka, mislim, majhna Francozinja, o kateri je govoril.«

Gospa Dent jo je ljubeznivo prišla za roko in jo poljubila. Amy in Louisa Eshton sta hkrati vzkliknili: »Kako srčkano dete!«

Nato sta jo poklicali k sebi na zofo, kjer je sela mednje in brbrala zdaj francoski zdaj v slabi angleščini; ne le vsa pozornost mladih dam, tudi zanimanje

gospa Eshton in gospa Lynn se je obračalo na malo stvarco; in vse so jo kvarile na moč.

Končno so prinesli kavo in poklicali gospode. —

Sedim v senci — če se more v tako razkošno razkošno razsvetljeni sobi govoriti o senci — zastor pri oknu me napol skriva. Spet se odgrinja zastor pod svodom: gospodje prihajajo. Skupni nastop plemičev zelo imponira, kot je imponiral prihod dam. Vsi so v črnini. Po večini so visoke rasti, nekateri še prav mladi. Henry in Frederik Lynn sta res prav brhka navihanca in polkovnik Dent je zastaven vojak. Sodnik Eshton je pravi gentleman; lasje so mu že osiveli, zalizki in obrvi so malodane še črni, tako da sliči kakemu »père noble de théâtre«. Lord Ingram je po rasti prava sestra — visok je in lep, a oči so mu premedle in prekrotke. Zdi se, da ima sicer jako telo, a premalo živo krv in v glavi malo solt.

In kje je Mr. Rochester?

Zadnji prihaja. Ne gledam pod svod, le čutim, da vstopa. Skušam uporno gledati v igle, obrniti vso svojo pozornost na možniček, ki ga pletem, hotela bi misliti le na delo, ki ga držim v rokah, videti le srebrne kroglice in svilene nitke, ki mi leže na krilu. Dočim vidim natančno njegov lik in si neogibno kličem v spomin trenutek, ko sem ga slednjič videla, baš izza tiste usuge, ki jo je tako cenil, da me je prijel za roko, se mi nagnil k licu in me gledal z očmi, ki so odkrivalo zvrhano srce, in v tem srcu sem imela tudi jaz svoj delež. Kako blizu sem mu bila tisti čas! Kaj se je neki zgodilo med tem, da se je moglo tako izpremeniti njegovo razmerje?

Zdaj — moj Bog, kako sva si tuja, kako daleč drug od drugega! Tako tuja, da nisem niti pričakovala, da bi pristopil in izpregovoril z mano. Nisem se čudila, ko je, ne da bi me pogledal, sedel na drugem koncu dvorane in se začel pomenkovati z damami.

Jedva sem videla, da je pazil le na nje in da me nihče ne bo zalotil, so mi oči nehote poiskale njegovo lice. Nisem mogla strahovati trepalnic, na vsak način so silile kvišku in zenici sta se zapirili vanj. Pogledala sem in se silno obradovala — občutila sem dragoceno, toda pikro ugodje: samo zato, le ost je jeklena. Tako ugodje bržčas občuti človek, ki umira od žeje in ve, da je studenec, h kateremu se je priplazil — zastrup-

ljen, a se vendar nagne nadenj in požira nebeške požirke.

Prav res: »lepota je le v opazovalčevih očeh«. Gospodarjevo brezbarvno, malone sinje lice, štirioglasto vzbokano čelo, strnjene in vrane obrvi, temne oči, ostre poteze, trda in stroga usta — sama energija, odločnost, volja — vse te stvari niso bile lepe po kakem pravilu; a meni so bile več kot lepe. Bile so polne zanimivosti in tako so vplivale name, da se jim nisem mogla odtegniti, da so se mi občutki uprli in se izročili njegovi volji. Nisem nameravala, da bi ga vzljubila. Bravec ve, kako trdo sem se borila, da bi si izrula iz duše sleherno klico ljubezni, ki sem jo tam opazila; in sedaj — pri prvem pogledu nanj — so zopet vzbrstle, zelene in jake! Vzbuja je v meni ljubezen, ne da bi me pogledal.

Primerjala sem ga njegovim gostom. Kaj je bila elegantna dražest Lynnov, dolgočasna lepota lorda Ingrama, vojaška postava polkovnika Denta proti njegovim naravnim duševnim in telesnim silam? Ni mi godila njih postava, njih lice: toda lahko bi mislila, da bi jih marsikdo imenoval zanimive, lepe, privlačne, dočim bi nemara Mr. Rochesteru obsodili kot moža sirovih potez in melanholičnega izraza. Videla sem, kako so se smejali, režali — nič zato. Luč sveče je ime'a toliko duše v sebi kot njih smeh, zvok zvona lepši pomen kot njih rezanje. A videla sem, kako se je Mr. Rochester nasmehnil: trde poteze so se mu omečile, oči so se zasvetile od dobrote, pogledale so sladko in ljubeznivo. V tem hipu je govoril z Louiso in Amy Eshton. Čudila sem se, da so tako mirno prenašale ta pogled, ki se mi je zdel tako prodiren. Pričakovala sem, da bosta pobesili oči, da bosta pordeli. In silno drago mi je bilo, da ju ta pogled prav nič ni genil. »Njima ni to, kar je meni,« sem si mislila, »ni njih soja. Meni je soroden — gotovo — čutim se mu enako, razumem jezik njegovega obraza, njegovih kretenj. Dasi naju dostojanstvo in bogastvo ločita, nekaj mi je v glavi in srcu, v krvi in v živcih, kar me duševno prilika njemu. Ali sem bila res rekla nedavno, da nimava nič skupnega, k večjemu da dobivam plačo iz njegovih rok? Ali sem si ga res predstavljala venomer le kot svojega plačnika?«

(Nadaljevanje sledi.)

Dobrega organizatorja

za razpečevanje »Sofra« aparatov iščem. 417

Posojilo

za povečanje obrata iščem
Ponudbe pod »Visoke obresti« na upravo Večernika. 418

Večja partija zimskih NOGAVIC

ženskih, moških, otroških
se radi konca sezone poceni odprodaja!

Specialna trgovina Slavko Cernetič
414 Maribor, Stolna ulica 1

Javna licitacija

Svilene tkanine okrog 90 kg se jo bo prodalo na javni licitaciji dne 12. febr. t.l. ob 10. uri v tovarnem skladišču na Glavnem koločvoru v Mariboru. 516

zastopniki se sprejmejo

Sofra

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Inserirajte v »Večerniku«

Naznanilo otvoritve

Naznanjam cenj. damam, da izvršujem od 3. februarja 1932 v Mariboru, Orožnova ulica 8, v novi palači stavbenika g. Nassimbenija, v neposredni bližini glavne pošte

MODISTINJSKO OBRT

Izdelujem vsakovrstne damske klobuke po najnovejši modi. Prevzamem tudi najrazličnejša popravila damskih klobukov po zelo nizkih cenah. Zadovoljiti hočem vse svoje cenjene odjemalke s točno posrežbo in solidnimi cenami. Se najvljudneje priporočam

Štefania Križan, modistinja, Maribor, Orožnova ulica št 8

Zahtevajte povsod »Večernik«

Zahvala.

Za vsestranske in tolike dokaze sočutja, ki sem jih prejel ob smrti mojega dragega očeta, gospoda

Jožeta Knafliča

izrekam tem potom v svojem imenu in v imenu svojih sester in ostalih sorodnikov vsem najtoplejše zahvalo. Posebno zahvalo izrekam prečastiti duhovščini, sladkogorskemu pevskemu zboru za gniljive žalostinke, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so blagega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Vse te dokaze simpatije in prijateljstva, ki so mi bili ob tem težkem udarcu v veliko uteho, bom ohranil v hvaležnem spominu.

Maribor, dne 10. februarja 1932.

JOSIP FR. KNAFLIČ.

Sobo in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno. Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Šivalne stroje, gramofone, otroške vozičke kolesa

popravlja Justin Gustinčič, mehanična delavnica, Maribor, Tattenbachova ul. št. 14. 12

Spalnice,

politrane, najnovejši vzorci tudi iz mehkega lesa ter kuhinje prodam po najnižjih cenah. Mizarstvo Kompara, Aleksandrova 48. 469

Kovčke,

aktovke, ročne torbice, nahrbtnike, gamaše itd. po najnižjih cenah priporoča I. Kravos, Aleksandrova 13. 15

Lepo prazno sobo

v vili oddam. Soklič, Kosarjeva ul. 38 481

Lepe svetle lokale,

takoj oddam. Gustinčič, Tattenbachova 14. 515

Lepo veliko prazno sobo

z malimi pristranskimi prostori, v bližini parka, oddam. Cankarjeva 30/I. 509

Služkinjo,

ki zna tudi kuhati, sprejemem. Vprašati v upravi Večernika. 791

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejemem za trgovino z mešanim blagom. Vprašati Vetrinška ulica 6. 507

Prodajam nihalno uro,

pisalno mizo in kratek glasovir za Din 3000. Dobrajc, Tattenbachova ulica 21. 508

Dobro idočo trgovino

z mešanim blagom z inventarjem takoj oddam za nizko ceno. Naslov v upravi Večernika. 512

Radi selitve

poceni na prodaj nov mesarski voz, sesalka za vino, otroška postelja, omara za led, banja za kopanje in decimalna tehtnica. Radvanjska cesta 9. 511

Lep lokal

s kletnimi prostori v novi zgradbi takoj oddam za ugodno ceno. Jako pripraven za obrtnike. Naslov v upravi. 510

Uspeh

»Janezek!« pokara učiteljica učenčka. »Ali te nič ni sram priti v šolo neumit? Takoj domov, ti umazanec!« Drugi dan je prišel ves razred neumit v šolo.